NIEUWSBRIEF
Nummer 12
Februari 2020

Nieuwsbrief Boeren met Natuur:
verschijnt twee keer per jaar.

Deze nieuwsbrief wordt per email toegestuurd aan iedereen die betrokken is bij agrarisch natuur- en landschapsbeheer in Midden-Limburg.
Met een mailtje naar info@boerenmetnatuur.nl kunt u reageren op de inhoud van deze nieuwsbrief en / of de toezending per mail beëindigen.

Coöperatie Boeren met Natuur,
Bergerweg 42,
6063 BS Vlodrop
www.boerenmetnatuur.nl
info@boerenmetnatuur.nl
tel. 0475 400583
of 06 25490761

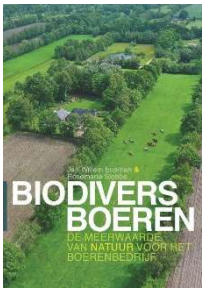

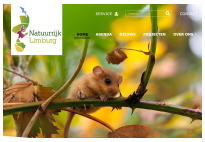

Natuurinclusieve landbouw staat volop in de belangstelling. Het onderwerp wordt opnieuw het belangrijkste agendapunt van de Algemene Ledenvergadering 2020 op woensdag 4 maart 2020 in Posterholt. Een structurele verandering van de landbouw is het hoofdthema in het onlangs verscheen het boek *'Biodivers boeren, de meerwaarde van natuur voor het boerenbedrijf'*. De auteurs: Jan Willem Erisman en Rosemarie Slobbe beschrijven hoe meer soortenrijkdom, biologisch evenwicht en een kringloopgedachte kunnen samengaan met economisch rendabele voedselproductie. Enkele dagen geleden verscheen eveneens het Living Planet Report Nederland 'Natuur en landbouw verbonden'. Volgens dit rapport van het Wereld Natuur Fonds (WNF) kiest meer dan de helft van de boeren voor een fundamenteel andere en natuurvriendelijke landbouw. De gewenste inpassing van natuur en landschap in de agrarische bedrijfsvoering kan grotendeels met agrarisch natuurbeheer ingevuld worden. Eind 2021 eindigt de zesjarige beheerperiode van de subsidieregeling agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb). Vanaf 2022 zal voortzetting van de subsidiëring van het agrarisch natuurbeheer onder meer afhankelijk zijn van de ecologisch resultaten in afgelopen jaren. Met de schouw in 2019 heeft de veldmedewerker van Boeren met Natuur het merendeel van de beheereenheden beoordeeld en zijn beheerders al dan niet geadviseerd over de mogelijkheden voor meer ecologisch rendement. Ook tijdens de veldbijeenkomsten of met de informatie op de vernieuwde website: www.natuurrijklimburg.nl ontvangen beheerders volop praktische tips voor versterking van hun beheer in een natuurinclusieve bedrijfsvoering en het behoud van de gerealiseerde natuur en landschapswaarden. Tijdens de jaarvergadering hopen we u te informeren over het vervolg van ANLb. Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid gaat wellicht een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw.
In deze Nieuwsbrief is speciale aandacht voor meer biodiversiteit in graslanden en voor de bescherming van het Donker Pimpernelblauwtje, de Patrijs en de Zomertortel.

Graslandbeheer

Met het project: 'Samen voor Biodiversiteitsprijs' wil de Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel de samenwerking tussen boeren en burgers stimuleren. Het meest inspirerende voorstel voor herstel van soortenrijkdom maakt kans op een prijs van € 25.000,-. Boeren met Natuur dingt mee met het projectvoorstel: '*Bloemrijk grasland, goed voor boer, burger en natuur'* . Zij doet dit samen met burgerinitiatieven zoals van beheerders in het Flinke Ven, het brongebied van de Aalsbeek, en buurtbewoners bij de aanleg van bloemrijke bermen. De samenwerking tussen boer en burger wil weilanden, perceelranden, bermen en oeverstroken bloem- en kleurrijk maken.
Onze coöperatie heeft inmiddels geleerd dat de biodiversiteit van graslanden groter wordt door verder te gaan dan alleen maar te maaien met afvoeren. De ontwikkeling van vegetaties met verschillende soorten grassen, vlinderbloemigen en kruiden is ons uitgangspunt voor biodiversiteitsherstel. De verscheidenheid aan planten zorgt voor verbetering van de bodemkwaliteit. Dit is de basis voor meer biodiversiteit en vervolgens ook voor verbetering van het biotoop van insecten, zoals vlinders, vogels en zoogdieren. Voor het beheer van graslanden kent de subsidieregeling Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) drie beheerpakketten: kruidenrijk grasland, botanisch

waardevol grasland en insectenrijkgrasland. In onze beheervoorwaarden ligt de nadruk op weidevogels, bloemen of insecten.
Naast agrarisch natuurbeheer op landbouwgrond is het beheer van natuurlijke graslanden in natuurterreinen, in wegbermen of oeverstroken minstens zo belangrijk voor het herstel van biodiversiteit. De ontwikkeling van kruiden is vooral gebaat bij het verschralen van de bodem. Door niet te bemesten, vaker te maaien en maaisel af te voeren worden de graslanden minder voedselrijk. Met gefaseerd maaien, waarbij bij elke maaibeurt een gedeelte van het perceel of de grasstrook ongemaaid blijft, ontstaat structuurvariatie. De hoogteverschillen in de vegetatie kunnen ook door (na-) begrazing gerealiseerd worden. Andere mogelijkheden voor meer variatie in het grasland, zoals het inzaaien van randen of het 'doorzaaien' met bloemenmengsels, lijken vooralsnog minder succesvol. Komend jaar wil de coöperatie ervaring opdoen met bijvoorbeeld het inzaaien van perceelranden, het frezen en inzaaien van smalle, slingerende stroken of gefaseerd maaien met afvoeren van maaisel door minder zware tractoren en minder brede maaibalken.

Donker pimpernelblauwtje

Tijdens een veldbijeenkomst voor insectenrijk graslandbeheer op 11 juni 2019 in Posterholt kwam de filmploeg van het L1-programma 'Ongerwaeg' op bezoek. Omdat de vliegtijd van het vlindertje van midden juli tot eind augustus loopt, was het te vroeg om het 'bruine blauwtje' op de tv te laten zien. Met een sterke groei van het aantal vlinders in 2017 en nog steeds veel Donker pimpernelblauwtjes in 2018, stonden aan het begin van zomer 2019 een tiental enthousiaste en optimistische beheerders in het veld. Helaas werden enkele maanden later veel minder Donkere pimpernelblauwtjes geteld. Een duidelijk oorzaak voor deze zorgwekkende daling is er niet. De uitbreiding van geschikt leefgebied en de verspreiding van de Donkere pimpernelblauwtjes geven echter nog steeds hoop. Komende jaren wordt nadrukkelijk ingezet op verbeterd beheer, waardoor graslanden voor zowel de Grote pimpernel (waardplant) als de knoopmieren (waarddieren) geschikt zijn. Ook komt er meer aandacht voor verbindingszones tussen grotere en kleinere leefgebieden van het vlindertje in zowel Nederland als net over de grens in Duitsland.

Patrijs

In tegenstelling tot het Pimpernelblauwtje was het patrijsbeheer afgelopen jaar duidelijk meer succesvol. Met een ruime uitbreiding van het beheerareaal, liet de Patrijs zich afgelopen jaar weer nadrukkelijk zien in het boerenland. Natuurrijk Limburg wil in samenwerking met de Nederlandse Jagersvereniging en Stichting IKL verder met het behouden van de patrijs in het boerenland. De 'veldkip' staat symbool voor een robuust landschap met volop variatie aan leefgebieden voor planten, insecten en vogels. Het Holsterveld (tussen Vlodrop en Posterholt) is een van de zes aandachtsgebieden. De aanleg van struweelstroken het tellen van de akkervogels of het afschieten van vossen zijn de beoogde maatregelen voor behoud van herstel van de patrijzenpopulatie.

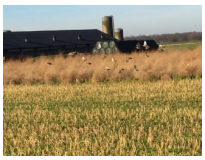

Zomertortel

Het gaat niet goed met het kleinste en mooiste duifje van ons land. De zomertortel is de enige trekvogel onder de Nederlandse duiven en is te herkennen aan de meerdere zwartwit streepjes op de hals, in tegenstelling tot de Turkse tortel die maar een streepje heeft. Vanaf eind april tot half oktober verblijven de vogels in ons land. Ze broeden in hoogopgaande struiken en zoeken hun voedsel, zoals onkruidzaden en granen op akkers, in weilanden en kruidenstruwelen. Niet alleen vanwege de jacht tijdens de trektocht naar tropisch Afrika, maar vooral ook door de achteruitgang van het agrarisch cultuurlandschap zijn er jaarlijks minder dan 1500 broedparen in ons land. In onze streek kun de Zomertortel langs de Vlootbeek in Montfort tegenkomen. Mede hierom organiseert Natuurrijk Limburg in samenwerking met de Vogelbescherming op woensdag 18 maart een bijeenkomst in Montfort. De bedoeling is om samen met boeren en natuurbeschermers de mogelijkheden te bespreken voor de bescherming van het leefgebied van de Zomertortel. Hierbij wordt onder meer gedacht aan een bijvoer programma en de aanleg van voedselveldjes.

Algemene ledenvergadering 2020

Op woensdagavond 4 maart is van 20 tot 22 uur de jaarlijkse algemene ledenvergadering in de Vurenhof, Vurensteeg 4 te Posterholt (achter de kerk). Reserveer deze datum alvast, een uitnodiging met de agenda van de vergadering volgt binnenkort.